

**Тасова Асель Баймурзаевна 6D010300 – Педагогика және психология
мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін
жазылған «Болашақ бастауыш сыйнып мұғалімдерінің коммуникативтік
креативтілігін қалыптастыру» тақырыбында жазылған
диссертациялық жұмысына**

ПІКІР

**1. Зерттеу тақырыбының өзектілігі мен оның жалпы ғылыми
және жалпы мемлекеттік бағдарламалармен (практиканың және
ғылыми техника дамуының сұраныстарымен) байланысы.**

Қазіргі кездегі үдемелі дамып жатқан жаһандану үдерісі әлемдік бәсекелестікті күшейте түсуде. Сол себепті білім берудің ұлттық жүйесін реформалау жағдайларында, оның рөлі Қазақстанның дүние жүзіндегі бәсекеге қабілетті отыз елдің катарына қосылу стратегиясымен анықталады. Мұндай қөлемді міндеттерді шешу үшін шетелдегі білім беру саласында етіп жатқан үдерістерді талдау, оларды отандық білім берудің даму үдерістерімен салыстыру қажет.

Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев «Қазақстанның әлеуметтік жаңартылуы: Жалпыға Ортақ Еңбек Қоғамына қарай 20 қадам» атты мақаласында: «Қазақстандағы білім беру жүйесін жаңғырту үш басты бағыт бойынша жүргізілгендеңдігі жөн деп есептейді: Білім беру мекемелерін оңтайландыру; Оку-тәрбие үдерісін жаңғырту; Білім беру қызметтерінің тиімділігі мен қолжетімділігін арттыру», - деді. «Нұрлы жол – болашаққа бастар жол» атты Жолдауында Қазақстанның білім беру сапасына ерекше назар аударғаны баршамызға мәлім. Болашақ үрпақ үшін заманауи әдістер мен технологияларды енгізу, білімге қолжетімділікті кенейту, білім сапасын арттырумен қатар ғылым саласын дамыту үшін кәсіби мамандарды даярлауды міндет етіп қойды. Осы міндетті жүзеге асыру үшін бүгінгі білім беру жүйесіндегі өзгерістер болашақ мамандардың кәсіби, өздігінен білім алу құзыреттіліктерін қалыптастыру қажеттілігін туғызды.

Еліміздің алдында тұрган басты міндеті өркениетті мемлекеттер қатарына қосылу мақсатында бәсекеге қабілетті экономиканы дамыту мен жаңа стратегиялық бағыттылықты құру арқылы жетістіктерге қол жеткізу болып табылады.

Қазіргі білім беру саласында оқытудың, тәрбиелеудің мазмұнын қоғам дамуының қарысты қадамына сәйкестендіріп, оны шырқау біктерге көтеруге бағытталған тың әдіс-тәсілдер жасалуда. Нәтижесінде тұтас педагогикалық үрдістер өзгертуліп, білім берудің тиімді деп танылған жаңа технологиялары дүниеге келуде. Кез-келген оқыту технологиясы мұғалімнен терең теориялық, психологиялық, әдістемелік білімді, үлкен педагогикалық шеберлікті, шәкірттердің жан дүниесіне терең үніліп, оларды түсіне білуді талап етеді. Әйткені нарықтық экономика білім беру мақсаттарын «білетін адамнан» «шығармашылықпен ойлайтын, әрекет

ететін, өзін-өзі дамытатын коммуникативтік әрі креативті адамға» ауыстыруды қажет етіп отыр.

Сол себептен, ізденуші Тасова Асель Баймурзаевнаның «Болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің коммуникативтік креативтілігін қалыптастыру» тақырыбындағы (PhD) философия докторы дәрежесін алу үшін даярлаған диссертациясының тақырыбы бүгінгі кезеңінде өте көкейкесті мәселелер қатарында.

2. Диссертацияға қойылатын талап деңгейіндегі ғылыми нәтижелері.

Докторант болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің коммуникативтік креативтілігін қалыптастырудың теориялық негіздерін айқындаған; болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің коммуникативтік креативтілігін қалыптастырудың мәні анықтаған; болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің коммуникативтік креативтілігін қалыптастырудың құрылымдық-мазмұндық моделін жасаған; болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің коммуникативтік креативтілігін қалыптастырудың әдістемесін жасап және оның тиімділігін тәжірибелік-экспериментте тексерген.

Жалпы, Тасова Асель Баймурзаевнаның диссертациясы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі Білім және ғылым саласындағы бақылау комитетінің PhD диссертациясына қойылатын «Ғылыми дәрежелер беру ережесінің» талаптарына және 6D010300 – Педагогика және психология мамандығына сәйкес келеді.

3. Ізденушінің диссертациясында тұжырымдалған әрбір нәтижесінің, тұжырымдары мен қорытындыларының негізделуі және шынайылық дәрежесі.

Ізденушінің зерттеу мақсатына жетуде алған ғылыми нәтижелері мен тұжырымдамаларының негізділігі мен шынайылығын оның теориялық түрғыда негізделуі мен ғылыми аппаратын құруда логикалық бірізділігінен коруге болады. Зерттеу міндеттерінің нақты анықталуы, зерттеу әдістерін тиімді пайдалануымен, тұжърымдалған әрбір нәтижелердің іс жүзінде дәлелденуі, зерттеу барысында алынған мәліметтердің сандық және сапалық талдауы зерттеу жұмысына қорытынды жасай отырып, шынайылық дәрежесін қамтамасыз етеді.

Сонымен қатар, зерттеу нәтижелерінің Қазақстан Республикасының Білім және ғылым саласындағы бақылау Комитеті ұсынған ғылыми журналдарда және шетелдік импакт-факторы бар журналдарда жариялануы ізденушінің диссертациясында тұжырымдалған әрбір нәтижесі мен қорытындыларының негізделу және шынайылық дәрежесін көрсетеді.

4. Ізденушінің диссертациясында тұжырымдалған әрбір нәтижесінің (қағидасының) тұжырымдары мен қорытындыларының жаңалық дәрежесі.

1. *Бірінші ғылыми нәтижесе* - болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің коммуникативтік креативтілігін қалыптастырудың теориялық негіздерін айқындаған;
2. *Екінші ғылыми нәтижесе* - болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің коммуникативтік креативтілігін қалыптастырудың мәнін анықтаған;
3. *Үшінші ғылыми нәтижесе* - болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің коммуникативтік креативтілігін қалыптастырудың құрылымдық-мазмұндық моделі жасалған;
4. *Төртінші ғылыми нәтижесе* - «Тұлғаның коммуникативтік креативтілігін қалыптастыру» атты элективті курсың әдістемелік кешенниң тиімділігі зерттеу жұмысының тәжірибелік-эксперимент барысында дәлелденіп, тәжірибеге ендірілу імен сипатталған.

5. Алынған нәтижелердің ішкі бірлігінің бағалануы.

Диссертациялық зерттеу жұмысының ғылыми тұжырымдары мен қорытындылары зерттеудің нысаны мен пәнінде толық сәйкес келе отырып, мақсат, міндеттерінің ішкі бірлікте негізеліп отырағының көрсетеді.

Зерттеу жұмысының орындалуындағы жүйелілік, ғылыми аппартаттың ауқымдылығы, логикалық бірізділігі, әдістемелік тәсілдерді ұтымды қолдану, зерттеу материалдарының тұтастығы, зерттеу нәтижелерінің ғылыми болжамды растауы, ғылыми-тәжірибелік нәтижелері зерттеу жұмысының теориялық-әдістемелік мазмұнның ішкі бірлігімен, құрылымдық жалпы тұтастығымен және зерттеу қорытындыларының қисындылығымен анықталады.

6. Ізденушінің алған нәтижелерінің тиісті өзекті мәселені, теориялық және қолданбалы міндетті шешуге бағытталғандығы.

Зерттеу жұмысында нәтижелері болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің коммуникативтік креативтілігін қалыптастыру үшін теориялық және практикалық жағынан құнды материал болып саналады. Өйткені, мұнда бүгінгі қоғам талабына сай, болашақ мұғалімдердің болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің коммуникативтік креативтілігін қалыптастыруды іске асыру жаһандық дәуірдегі қазіргі заманғы жағдайларына жылдам бейімделе алатын, білікті мамандарды дайындаудың сапасын арттырудың маңызды қуралдарының бірі екендігі зерделенген.

7. Диссертацияның негізгі қағидасының, нәтижесінің тұжырымдары мен қорытындыларының жариялануына растама.

Диссертациялық жұмыстың қол жеткізген негізгі тұжырымдары мен қорытындылары және қағидалағы ҚР БжФМ Білім және Фылым саласындағы бақылау Комитеті ұсынған ғылыми басылымда, Scopus базасына енген шет елдік нөлдік емес импакт - факторы бар ғылыми журналдар базасында, халықаралық ғылыми-практикалық конференциялар материалдары жинақтарында, Ресей ЖАК тізіміне енген журналында, республикалық ғылыми-практикалық конференция материалдарында жарияланған. Докторанттың үш жылдық оку мерзімінде жалпы саны 11 ғылыми макаласы жарияланған. Сонымен қатар, зерттеу жұмысының мақсатын жүзеге асыруда элективті курстың әдістемелік кешені әзірленуі, оқулығы жарық көрген. Ізденушінің диссертациясында тұжырымдалған әрбір нәтижесінің негізделуі мен шынайылық дәрежесін көрсетеді.

8. Диссертацияның мазмұнындағы және рәсімделуіндегі кемшіліктер. Ізденушінің диссертациялық жұмысы жан-жақты талданып, талаптарга сай орындалғанымен, диссертацияның мазмұны мен рәсімделуінде кейбір кемшіліктер де кездеседі.

Тасова Асель Баймурзаевнаның (PhD) философия докторы дәрежесін алу үшін дайындаған диссертациялық жұмысын толық аяқталған, жоғары дәрежеде орындалған жұмыс деп тұжырымдай келе, жоғарыда көрсетілген жетістіктермен қатар, диссертациялық жұмыстың мазмұны мен рәсімделуінде кеткен кейбір кемшіліктер де кездеседі:

1. Болашақ бастауыш білім беру саласының мұғаліміне психологиялық түрғыдан тұлғалық мінездеме беру керек еді;
2. Анықтау экспериментінің нәтижесінде айқындалған деңгейлер (жоғары, орта, төмен) бойынша авторлық бағдарламаның мазмұнын әзірлеу қажет еді;
3. Аталған тақырып бойынша талдаған зерттеу жұмысын тек «Бастауыш оқыту педагогикасы мен әдістемесі» мамандығы аясында емес, басқада да мамандықтар шенберінде қарастырылғанда, жұмыстың ауқымдылығы көнбейе түсер еді;
4. Диссертацияның мазмұнында коммуникативтік креативтілікті қалыптастыруды пайдаланып өткізген сабактардың дайындаударын берген дұрыс болар еді.

Алайда, бұл аталған кемшіліктер мен ескертпелер ізденушінің диссертациялық жұмысының жалпы ғылыми құндылығын томендептейді.

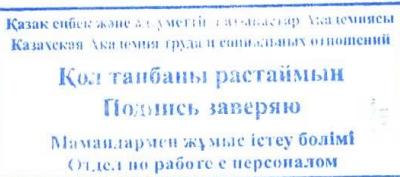
9. Философия докторы (PhD) дәрежесін беру үшін Ережелер талаптары бойынша диссертация мазмұнының сәйкестігі.

Тасова Асель Баймурзаевнаның диссертациялық жұмысының көкейкестілігінде, алынған нәтижелердің ғылымилығында күмән жоқ. Ізденушінің алдына койған зерттеу мақсаты мен міндеттері толық орындалған, зерттеу міндеттері шешімін тапқан, дәйекті еңбек ретінде бағалауга болады.

Ізденушінің 6D010300- Педагогика және психология мамандығы бойынша (PhD) философия докторы дәрежесін алу үшін ұсынылған «Болашақ бастауыш сынып мұғалімдерінің коммуникативтік креативтілігін қалыптастыру» атты диссертациялық жұмысы аяқталған, Қазақстан Республикасының Білім және ғылым саласындағы бақылау Комитетінің талаптарына сәйкес орындалған жұмыс деп санаймын. Ізденуші Тасова Асель Баймурзаевнаның 6D010300- Педагогика және психология мамандығы бойынша (PhD) философия докторы дәрежесін алу үшін қорғауга жіберуге болады деп есептеймін.

**Рецензент,
психология ғылымдарының
докторы, профессор**

Н.Б. Жиенбаева

Числектер

